SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 101/2013-28

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 19. februára 2013 predbežne prerokoval sťažnosť J. B., t. č. vo väzbe, zastúpeného advokátom JUDr. O. L., B., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na prípravu obhajoby podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 2 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 a 3 písm. a) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Špecializovaného trestného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. Tp 44/2008 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Tost 42/2012 z 18. decembra 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. B. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. januára 2013 doručená sťažnosť J. B., t. č. v Ústave na výkon väzby Bratislava (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na prípravu obhajoby podľa čl. 50 ods. 3 ústavy, práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 2 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 a 3 písm. a) dohovoru postupom Špecializovaného trestného súdu (ďalej len „špecializovaný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. Tp 44/2008 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Tost 42/2012 z 18. decembra 2012 (ďalej aj „uznesenie najvyššieho súdu“).

Sťažovateľ v sťažnosti uvádza, že uznesením sudcu pre prípravné konanie špecializovaného súdu sp. zn. Tp 44/2008 z 12. decembra 2012 (ďalej aj „uznesenie špecializovaného súdu“) bol vzatý do väzby podľa § 72 ods. 2 v spojení s § 71 ods. 1 písm. a) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“). Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ priamo na verejnom zasadnutí sťažnosť, ktorú prostredníctvom svojho obhajcu písomne odôvodnil podaním doručeným najvyššiemu súdu 19. decembra 2012. Uznesením najvyššieho súdu bola sťažnosť sťažovateľa zamietnutá. Sťažovateľ nepovažuje uznesenie o jeho vzatí do väzby za zákonné a súčasne poukazuje na porušenie ustanovení o konaní, ktoré takémuto rozhodnutiu predchádzali. Za závažné procesné pochybenie považuje nedoručenie uznesenia o vznesení obvinenia ani pred výsluchom realizovanom pri rozhodovaní o vzatí jeho osoby do väzby, ani počas tohto výsluchu, uvádzajúc, že do svojho zatknutia 20. októbra 2012 v Španielsku údajne nemal vedomosť o trestnom stíhaní svojej osoby.

Sťažovateľ ďalej uvádza, že obvinený musí mať «v prípadoch väzobného trestného stíhania možnosť predložiť súdu argumenty a dôvody proti svojmu vzatiu do väzby alebo

ponechaniu vo väzbe, ako aj možnosť vyjadriť sa ku všetkým okolnostiam týkajúcim sa jej dôvodnosti a zákonnosti. Musí mu byť daná možnosť vyjadriť sa k tvrdeniam protistrany (prokurátora) o odôvodnenosti väzby a vyvracať ich (kontradiktórnosť konania). Procesný postup súdu musí zabezpečiť, aby bola obvinenému v týchto smeroch poskytnutá rozumná príležitosť obhajovať svoje záujmy za podmienok, ktoré ho nepostavia do podstatne nevýhodnejšej pozície v porovnaní s druhou stranou (princíp „rovnosti zbraní") (obdobne napr. I. ÚS 330/08). Je jednoznačné, že postupom súdu prvého stupňa, resp. procesným pochybením vo forme nedoručenia uznesenia (uznesení) o vznesení obvinenia, boli zásadným spôsobom porušené moje práva na spravodlivý proces, konktradiktórnosť konania, prezumpciu neviny, ako aj v neposlednom rade právo na obhajobu. A zároveň som bol pozbavený osobnej slobody nezákonným a protiústavným spôsobom...

Je zrejmé, že tým, že súd prvého stupňa neprejednával uznesenia o vznesení obvinenia a tieto mi neboli doručované, neskúmal dostatočne materiálny predpoklad väzby, a teda nepostupoval zákonne, a tým ani v súlade s Ústavou (čl. 17 ods. 2 Ústavy). Neobstojí postup súdu prvého stupňa, ktorý sa uspokojil s tým, že za oboznámenie so vzneseným obvinením považoval prečítanie Európskeho zatýkacieho rozkazu. Takýto postup je v príkrom rozpore s Článkom 5 ods. 2 Dohovoru o ochrane základných práv a slobôd.».

V nadväznosti na uvedené sťažovateľ namieta, že neobstojí postup špecializovaného súdu, ktorý mal len prečítať obsah európskeho zatýkacieho rozkazu vydaného pôvodne Krajským súdom v Banskej Bystrici, a poukazuje na obsah rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2 Ntv 43/92 z 27. marca 1992 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 9 Tz 27/65 z 31. marca 1966.

Sťažovateľ ďalej uvádza, že o svojom trestnom stíhaní nemal konkrétnu vedomosť, a preto nemohol mať ani úmysel vyhýbať sa trestnému stíhaniu, prípadne sa skrývať. V súvislosti so svojím predchádzajúcim zadržaním v Holandsku v roku 2004 v sťažnosti tvrdí, že holandskými justičnými orgánmi nebol vôbec oboznámený, za čo je v Slovenskej republike trestne stíhaný. Považuje za zrejmé, že trestné stíhanie proti jeho osobe je možné viesť aj za podmienok, že by bol ponechaný na slobode pri súčasnom podrobení sa jeho

osoby dohľadu probačného a mediačného úradníka podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Najvyšší súd sa mal porušenia sťažovateľom označených práv dopustiť tým, že o jeho sťažnosti proti uzneseniu o vzatí do väzby rozhodol v deň, kedy mu bolo doručené uznesenie špecializovaného súdu, bez toho, aby mal možnosť sa k dôvodom svojho vzatia do väzby vyjadriť (t. j. odôvodniť svoju sťažnosť). Uvedené „závažné pochybenie bolo zapríčinené aj chybným postupom Špecializovaného trestného súdu... keďže poslal spisový materiál na Najvyšší súd... predčasne a spis nekompletný, bez doručeniek, čo ušlo pozornosti aj Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky. Je zrejmé, že Špecializovaný trestný súd, pracovisko Banská Bystrica, posielal ten istý deň uznesenie o vzatí do väzby obvinenému a obhajcovi, ako posielal samotný spis na súd druhého stupňa, čo je v demokratickom právnom štáte neprípustný postup súdu. Postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v spojení s pochybením Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica, mi bolo úplne odopreté právo na spravodlivý proces, ako aj na súdnu ochranu. Postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý mi odoprel možnosť odôvodniť moju sťažnosť proti rozhodnutiu o vzatí do väzby, mi bolo absolútne odopreté a porušené moje základné právo čl. 5 ods. 4 Dohovoru...

Ako ťažko právne uveriteľný je fakt, že Najvyšší súd Slovenskej republiky v predmetnom uznesení v jeho odôvodnení konštatuje, že obvinený sťažnosť bližšie neodôvodnil. Je technicky, ako aj právne nemožné písomne odôvodniť akýkoľvek opravný prostriedok podaný proti rozhodnutiu súdu do zápisnice skôr, ako je doručené samotné napadnuté rozhodnutie oprávnenej osobe, v ktorom sú bližšie špecifikované dôvody rozhodnutia. Ak sa na obvineného kladú takéto nároky a práva obvineného sa vykladajú takto reštriktívne, takýto postup je v absolútnom rozpore s článkom 6 Dohovoru a pri rozhodovaní o väzbe v rozpore aj s článkom 5 Dohovoru.“.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ žiada, aby ústavný súd v jeho veci vydal takéto rozhodnutie:

„1. Špecializovaný trestný súd, pracovisko Banská Bystrica postupom v konaní vedenom pod sp. zn.: Tp 44/2008 v súvislosti s rozhodovaním o väzbe porušil práva J. B.

uvedené v čl. 5 ods. 2 a 6 ods. 1 a 3 písm. a) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a v čl. 17 ods. 2 a 46 ods. 1, čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Najvyšší súd Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn.: 2 Tost 42/2012 Uznesením zo dňa 18. 12. 2012 porušil základné právo J. B. zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo zaručené v čl. 5 ods. 4 a 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

3. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn.: 2 Tost 42/2012 zo dňa 18. 12. 2012 sa zrušuje a Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky sa prikazuje, aby J. B. prepustil neodkladne z väzby na slobodu.

4. J. B. priznáva náhradu trov konania vrátane trov právneho zastúpenia, ktoré sú Najvyšší súd a Špeciálny súd povinní zaplatiť na účet právneho zástupcu JUDr. O. L., PhD. do pätnástich dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

K sťažnosti sa vyjadril najvyšší súd listom z 30. januára 2013, v ktorom predovšetkým uviedol, že najvyšší súd „ústavnou sťažnosťou napadnutým uznesením z 18. decembra 2012 sp. zn. 2 Tost 42/2012, rozhodol za situácie, keď mu neboli predložené písomné dôvody sťažnosti proti rozhodnutiu o vzatí sťažovateľa do väzby. V tejto súvislosti konštatujeme, že vo veci bolo treba urýchlene rozhodnúť, nakoľko Najvyšší súd bol viazaný zákonnou päťdňovou lehotou uvedenou v § 192 ods. 3 Tr. por. Z praktického hľadiska bude zrejme nutné upraviť postup Špecializovaného trestného súdu tak, aby boli veci najvyššiemu súdu predkladané až po uplynutí primeranej lehoty od doručenia písomného vyhotovenia rozhodnutia o väzbe, teda nie ihneď po uplynutí lehoty na podanie sťažnosti.

Za porušenie práva na spravodlivý proces, ale nemožno považovať nedoručenie uznesenia o vznesení obvinenia sťažovateľovi pri rozhodovaní o väzbe, keďže tento mal postavenie obvineného na základe vykonateľného uznesenia, ktorým je stíhaný ako obvinený. Sťažovateľ pritom mal konkrétnu informáciu o tom z čoho je obvinený aj s uvedením právneho posúdenia jeho konania, a to z európskeho zatýkacieho rozkazu po jeho zatknutí v Španielskom kráľovstve.

Právo brániť sa voči vznesenému obvineniu má sťažovateľ zachované možnosťou podania sťažnosti proti uneseniu o vznesení obvinenia po jeho doručení predpísanou formou.“.

K rovnopisu doručenej sťažnosti sa vyjadril aj sudca pre prípravné konanie špecializovaného súdu, ktorý v danej veci rozhodoval. Podľa jeho názoru k porušeniu sťažovateľom označených práv nemohlo dôjsť z týchto dôvodov:

„Obvinený J. B. bol predvedený pred sudcu pre prípravné konanie tunajšieho súdu... po tom, čo bol na základe vydaného Európskeho zatýkacieho rozkazu... zadržaný dňa 20. októbra 2012 v Španielsku. Zodpovedá skutočnosti, že sa na tomto jeho výsluchu nezúčastnil prokurátor a nezodpovedá skutočnosti, že ušlo pozornosti konajúceho sudcu pre prípravné konanie, že obvinenému J. B. nebolo doručené uznesenie o vznesení obvinenia. Sudca pre prípravné konanie, dôsledne sa riadiac ustanovením § 73 ods. 5 Trestného poriadku (veta druhá)... preskúmal obsah predloženého spisového materiálu a zistil, že sa rovnopis ani jedného z uznesení o vznesení obvinenia v spise nenachádza a preto z uvedených dôvodov nebolo ani možné zo strany konajúceho sudcu pre prípravné konanie postupovať v súlade s ustanovením § 73 ods. 5 Trestného poriadku a obvinenému tieto uznesenia o vznesení obvinenia obvinenému J. B. doručiť.

V tejto súvislosti bolo preto potrebné vyriešiť prejudiciálnu otázku, či sú splnené formálnoprocesné podmienky pre rozhodnutie o väzbe zadržanej osoby alebo v dôsledku nedoručenia uznesenia o vznesení obvinenia je potrebné obvineného prepustiť zo zadržania na slobodu... Pri týchto úvahách bolo potrebné prihliadnuť na podstatu vyššie uvedeného zákonného ustanovenia § 73 ods. 5 Trestného poriadku, ktorá bola zadefinovaná v dôvodovej správe k tomuto ustanoveniu pri jeho prijatí a implantovaní do vnútroštátneho právneho poriadku a podstatou ktorej bola povinnosť konajúcich orgánov vždy dôsledne dbať na to, aby zadržaná osoba pred rozhodnutím o väzbe bola oboznámená s podstatou toho, čo je jej kladené za vinu a zároveň, aby jej bolo umožnené sa k obvineniu vyjadriť...

Ďalej bolo potrebné v súlade s ustanovením článku 154c ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky skúmať, či väčší rozsah ústavných práv a slobôd zabezpečuje obvinenému zákonná vnútroštátna úprava daná ustanovením článku 73 ods. 5 Trestného poriadku alebo Dohovor ako medzinárodná zmluva o ľudských právach a základných slobodách, ktorý Slovenská republika ratifikovala a bol vyhlásený spôsobom ustanoveným zákonom a bol prijatý záver, že väčší rozsah ústavných práv a slobôd zabezpečuje obvinenému úprava vyplývajúca z Dohovoru a to konkrétne z ustanovení článku 5 ods. 2 a Článku 6 ods. 3

písm. a) Dohovoru, podľa ktorých každý, kto je zatknutý, musí byť bez meškania a v jazyku, ktorému rozumie, oboznámený s dôvodmi svojho zatknutia a s každým obvinením proti nemu a každý, kto je obvinený z trestného činu, má právo byť bez meškania a v jazyku, ktorému rozumie podrobne oboznámený s povahou a dôvodom obvinenia vznesenému proti nemu. Tento záver o prednosti aplikácie vyššie uvedených ustanovení Dohovoru pred zákonom bol sudcom pre prípravné konanie ustálený z toho dôvodu, že podľa vyššie uvedených ustanovení Dohovoru sa vyžaduje, aby každý, kto bol zatknutý bol bez meškania v jazyku, ktorému rozumie oboznámený s dôvodmi zatknutia a s každým obvinením proti nemu a má právo byť bez meškania v jazyku ktorému rozumie podrobne oboznámený s povahou a dôvodom obvinenia vznesenému proti nemu, pričom zákon - Trestný poriadok ukladá konajúcim orgánom iba povinnosť doručiť mu uznesenie o vznesení obvinenia, ktoré však je vyhotovené v úradnom jazyku, teda v jazyku slovenskom a vo vzťahu k cudziemu štátnemu občanovi, ktorý slovenskému jazyku nerozumie a neovláda ho, predstavuje iba formálnu povinnosť, ktorá vo svojej podstate nezabezpečuje účel postupu, ktorým je oboznámiť obvineného s podstatou obvinenia a dôvodmi jeho zadržania a predvedenia.

Rovnako tak bol prijatý záver, že práve skutočnosť, že by bolo len formálne doručené uznesenie o vznesení obvinenia v slovenskom jazyku obvinenému, ktorý tento jazyk neovláda bez toho, aby bol konkrétny obsah vzneseného obvinenia obvinenému pretlmočený, by predstavovala bez prekladu uznesení o vznesení obvinenia, pred jeho výsluchom, porušenie jeho vyššie uvedených práv.

Samotná, obvineným J. B. namietaná skutočnosť, že mu bolo obvinenie oznámené prekladom z Európskeho zatýkacieho rozkazu a nie z uznesenia o vznesení obvinenia je právne bezvýznamná, keďže nahliadnutím do spisuje možné zistiť a je nesporné, že uznesenia o vznesení obvinenia boli premietnuté do Európskeho zatýkacieho rozkazu doslovne v úplnom znení...

Pokiaľ ide o formálne procesné pochybenie orgánov prípravného konania spočívajúce v tom, že mu neboli doručené uznesenia o vznesení obvinenia ide o skutočnosť, ktorá podľa môjho názoru nemá vplyv na zákonnosť vedeného trestného stíhania proti obvinenému J. B. z dôvodu, že uznesenie o vznesení obvinenia je uznesením procesnej povahy, s vydaním ktorého nastávajú procesné účinky stíhania konkrétnej osoby, za konkrétny skutok, konkrétne právne kvalifikovaný a pre ďalší procesný postup konajúcich

orgánov, vrátane súdu, sa nevyžaduje, aby toto rozhodnutie procesnej povahy bolo právoplatné už v čase vykonávania úkonov pred súdom, vrátane výsluchu obvineného pred sudcom pre prípravné konanie pri rozhodovaní o väzbe.“.

Vo zvyšnej časti svojho vyjadrenia sudca pre prípravné konanie špecializovaného súdu poukazuje najmä na nepravdivosť tvrdenia sťažovateľa, že nemal vedomosť o skutočnosti, že je trestne stíhaný v Slovenskej republike, ako aj na dôvodnosť nevyhovenia návrhu sťažovateľa na nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka, a v tomto smere ďalej odkazuje na obsah odôvodnenia uznesenia špecializovaného súdu ako aj uznesenia najvyššieho súdu.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť sťažovateľa prerokoval na neverejnom zasadnutí a preskúmal ju zo všetkých hľadísk uvedených v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo

návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

2.1 K namietanému porušeniu označených práv postupom špecializovaného súdu

Sťažovateľ vo vzťahu k postupu špecializovaného súdu namieta porušenie práv vyplývajúcich z čl. 5 ods. 2 a čl. 6 ods. 1 a 3 písm. a) dohovoru, ako aj porušenie základných práv vyplývajúcich z čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 ústavy.

Z ustálenej judikatúry ústavného súdu však vyplýva, že namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ mohol domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonom upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (m. m. I. ÚS 6/04, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06, III. ÚS 42/07).

Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré sú povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného

súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

Z obsahu sťažnosti a pripojených listín je zrejmé, že postup špecializovaného súdu vo veci vedenej pod sp. zn. Tp 44/2008 bol predmetom preskúmavania najvyšším súdom v konaní o sťažnosti proti uzneseniu o vzatí sťažovateľa do väzby, a to v celom rozsahu. V súvislosti s namietaným porušením označených základných práv bolo preto z ústavného hľadiska podstatné a určujúce len preskúmanie uznesenia najvyššieho súdu. Vzhľadom na uvedený princíp subsidiarity považoval ústavný súd sťažnosť v časti smerujúcej proti uzneseniu špecializovaného súdu za dôvodné podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietnuť pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

2.2 K namietanému porušeniu označených práv postupom najvyššieho súdu

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu (v posudzovanom prípade ide o krajský súd rozhodujúci o zákonnosti väzby) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 70/00, IV. ÚS 66/02, I. ÚS 56/03, III. ÚS 77/05, III. ÚS 198/07).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol

o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ústavný súd vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov, a jeho úloha sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04). V súvislosti so svojím ústavným postavením ústavný súd vo svojej stabilizovanej judikatúre tiež zdôrazňuje, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (podobne II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Vzhľadom na to ústavný súd nie je zásadne oprávnený ani povinný preskúmavať a posudzovať skutkové zistenia a právne názory všeobecných súdov, ktoré pri výklade a uplatňovaní iných než ústavných zákonov vytvorili skutkový a právny základ ich rozhodnutí. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlniteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 20/03, IV. ÚS 252/04).

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom, teda tou časťou sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí rozsah predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Platí

to predovšetkým v situácii, keď je sťažovateľ zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05, IV. ÚS 287/2011). Vzhľadom na to mohol ústavný súd preskúmať iba to, či, resp. v akom rozsahu najvyšší súd porušil napadnutým uznesením tie práva, ktorých porušenie sťažovateľ namieta (v danom prípade základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práv zaručených čl. 5 ods. 4 a čl. 6 ods. 1 dohovoru).

Ústavný súd považuje za nevyhnutné v prvom rade uviesť, že konania všeobecných súdov, ktorými sa rozhoduje o väzbe, nie sú konaniami o trestnom obvinení samotnom (konaniami vo veci samej o vine obvinenej osoby) a ani konaniami o právach alebo záväzkoch občianskoprávneho charakteru, na ktoré sa vzťahuje čl. 6 ods. 1 dohovoru. V rámci konania o väzbe preto nemôže dôjsť k porušeniu čl. 6 ods. 1 dohovoru, keďže túto oblasť ochrany práv upravuje vo svojich ustanoveniach čl. 5 dohovoru (napr. I. ÚS 200/06, III. ÚS 277/07). Ustanovenie čl. 6 dohovoru pritom predstavuje z hľadiska jeho pôsobnosti, výkladu a aplikácie jeden celok. Procesnoprávne garancie vyplývajúce z čl. 6 ods. 2 a 3 dohovoru sa preto tiež týkajú tej časti trestného konania, ktorej predmetom je rozhodovanie o samotnom trestnom obvinení (resp. o obžalobe) osoby, a nie sú priamo aplikovateľné na konanie týkajúce sa väzby.

Aj pokiaľ ide o vzťah ustanovenia čl. 46 ods. 1 ústavy upravujúceho základné právo na súdnu ochranu a ustanovení čl. 17 ústavy týkajúcich sa špecificky základného práva na osobnú slobodu, ústavný súd konštatoval, že čl. 17 ústavy zahŕňa základné hmotné a tiež procesné atribúty základného práva na osobnú slobodu vrátane práva na jej súdnu ochranu v prípadoch pozbavenia osobnej slobody väzbou. Táto súdna ochrana zahŕňa základné procesné garancie spravodlivého súdneho konania s prihliadnutím na povahu a účel konania o väzbe, a preto sú na konanie a rozhodovanie súdu o väzbe aplikovateľné špeciálne ustanovenia čl. 17 ústavy o osobnej slobode, a nie všeobecné ustanovenie čl. 46 ods. 1 ústavy (napr. uznesenia o predbežnom prerokovaní sp. zn. III. ÚS 135/04 z 28. apríla 2004 a sp. zn. III. ÚS 277/07 z 11. októbra 2007).

Na základe toho ústavný súd sťažnosť vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi sťažnosťou napadnutým uznesením najvyššieho súdu v spojení s uznesením špecializovaného súdu a označenými právami zaručenými v ústave a dohovore.

Pokiaľ ide o porušenie posledného zo sťažovateľom označených práv (t. j. práva navrhnúť konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti pozbavenia osobnej slobody zaručeného čl. 5 ods. 4 dohovoru), ústavný súd pri svojom rozhodovaní zohľadnil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalel len „ESĽP“), podľa ktorej uvedené ustanovenie dopadá aj na konania o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu o vzatí obvineného do väzby (napr. rozsudok ESĽP Krejčíř proti Českej republike z 26. marca 2009, č. 39298/04). V zmysle uvedeného ustanovenia dohovoru má mať orgán rozhodujúci o zákonnosti pozbavenia osobnej slobody povahu súdu (t. j. orgánu nezávislého na výkonnej moci, ako aj na účastníkoch konania), pričom o návrhoch účastníkov má byť rozhodnuté urýchlene („speedily“, resp. „à bref délai“). Úplné písomné konanie alebo kontradiktórne ústne konanie pri prieskume týchto opatrení by mohli spôsobiť prieťahy, ktorým je potrebné sa v tejto oblasti vyhnúť (bližšie pozri rozsudok ESĽP Neumeister proti Rakúsku z 27. júna 1968, č. 1936/63).

Z ustálenej judikatúry ústavného súdu ďalej vyplýva, že právomoc ústavného súdu vo vzťahu k rozhodovaniu všeobecných súdov vo väzobných veciach je daná len na preskúmanie dôvodu a spôsobu obmedzenia osobnej slobody, t. j. či proti osobe, ktorá sa berie do väzby, bolo vznesené obvinenie, rozhodnutie o väzbe sa odôvodnilo aj skutkovými okolnosťami, o väzbe rozhodoval súd, obvinený bol vzatý do väzby pre konkrétne skutočnosti, resp. že osoba bola vzatá a držaná vo väzbe len na čas dovolený zákonom, resp. konkrétnym rozhodnutím väzobného súdu o predĺžení väzby. Do obsahu právomoci ústavného súdu nepatrí preskúmať postup, ako aj správnosť skutkových a právnych záverov všeobecných súdov, ktorý viedol k záveru o existencii zákonného dôvodu na vzatie do väzby. Tento postup skúma opravný súd v riadnom inštančnom postupe, ktorý je funkčne

uspôsobený na preskúmanie obsahu trestného spisu, súvisiacich listín, podaní obvineného a prípadne aj ďalších dôkazov osvedčujúcich použitie takéhoto zabezpečovacieho prostriedku, akým je väzba v trestnom konaní (II. ÚS 76/02). Skutkové a právne závery všeobecného súdu by mohli byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery všeobecného súdu boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlniteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (obdobne napr. I. ÚS 13/00, III. ÚS 151/05).

Ústavný súd pripomína, že jeho úlohou ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nie je konať ako súd tretej alebo štvrtej inštancie, ale jeho úlohou je preskúmať zlučiteľnosť opatrenia, ktorým je jednotlivec pozbavený slobody, s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 165/02).

Osoba vo väzbe musí mať v každom prípade možnosť predložiť súdu argumenty a dôvody proti svojmu ponechaniu vo väzbe a vyjadriť sa ku všetkým okolnostiam týkajúcim sa jej dôvodnosti a zákonnosti. Musí jej byť daná možnosť vyjadriť sa k tvrdeniam protistrany (prokurátora) o odôvodnenosti trvania väzby a vyvracať ich. Pre tento účel jej nemôže byť odopreté právo oboznámiť sa s dôkazmi a skutočnosťami, o ktoré by sa malo opierať rozhodnutie súdu o väzbe (kontradiktórnosť konania). Procesný postup súdu musí zabezpečiť, aby bola obvinenému/obžalovanému v týchto smeroch poskytnutá rozumná príležitosť obhajovať svoje záujmy za podmienok, ktoré ho nepostavia do podstatne nevýhodnejšej pozície v porovnaní s druhou stranou (princíp „rovnosti zbraní“). Zabezpečenie kontradiktórnej povahy konania a rešpektovanie princípu „rovnosti zbraní“ predstavujú základné procesné garancie uplatniteľné vo veciach týkajúcich sa pozbavenia osobnej slobody väzbou (pozri napr. nález sp. zn. III. ÚS 198/05).

Povinnosť súdov postupovať v prípade trestného stíhania obvinenej osoby a pozbavenia jej osobnej slobody väzbou „spôsobom, ktorý ustanoví zákon“, vyžaduje, aby procesný postup súdu konajúceho vo veci rešpektoval nielen ustanovenia všeobecne záväzných právnych predpisov s právnou silou zákona (v danom prípade predovšetkým Trestného poriadku), ale taktiež aj ustanovenia príslušných medzinárodných zmlúv, ktoré sú

súčasťou právneho poriadku Slovenskej republiky a v zmysle čl. 7 ods. 5 a čl. 154c ods. 1 ústavy majú pred zákonom prednosť, ak poskytujú väčší štandard ochrany základných práv a slobôd.

Rozhodnutie súdu bez osobnej účasti obvineného v konaní týkajúcom sa preskúmania zákonnosti jeho väzby však nemusí v každom jednotlivom prípade predstavovať zásah do základných práv a slobôd obvineného. Rešpektovanie práv zaručených v čl. 5 ods. 4 dohovoru vyžaduje, aby v priebehu väzby obvineného/obžalovaného bola procesná záruka spočívajúca v jeho možnosti byť osobne prítomný v konaní pred súdom a osobne sa k veci vyjadriť rešpektovaná v rámci periodickej súdnej kontroly väzby (v rámci konaní spadajúcich pod režim čl. 5 ods. 4 dohovoru) v primeraných (t. j. v relatívne krátkych) časových intervaloch. Osobná prítomnosť obvineného/obžalovaného v konaní pred súdom je nevyhnutná vždy, keď to vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu vyžaduje povaha skutočností (tvrdení a skutkových okolností), ktoré majú byť predmetom posúdenia súdom, alebo ak je vzhľadom na procesnú situáciu a povahu prerokúvaných skutočností zabezpečenie osobnej prítomnosti obvineného/obžalovaného nevyhnutným predpokladom rešpektovania kontradiktórnosti konania a princípu „rovnosti zbraní“ (mutatis mutandis III. ÚS 34/07).

Podstatou sťažnosti je nesúhlas sťažovateľa s jeho vzatím do väzby napriek tomu, že do výsluchu vykonaného sudcom pre prípravné konanie (ani počas tohto výsluchu) mu nebolo doručené uznesenie o vznesení obvinenia vo veci podozrenia zo spáchania trestného činu, pre ktorý bol uznesením špecializovaného súdu vzatý do väzby, a rovnako tak nesúhlas so záverom všeobecných súdov o existencii dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku a o nespôsobilosti dohľadu probačného a mediačného úradníka nahradiť väzbu v zmysle § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Sťažovateľ napokon nesúhlasí ani s rozhodnutím najvyššieho súdu, ktorý o jeho sťažnosti rozhodol bez toho, aby mu bola poskytnutá možnosť vyjadriť sa k dôvodom jeho vzatia do väzby (t. j. odôvodniť svoju sťažnosť proti uzneseniu špecializovaného súdu).

Najvyšší súd v uznesení sp. zn. 2 Tost 42/2012 z 18. decembra 2012, ktorým rozhodoval o sťažnosti proti uneseniu špecializovaného súdu o vzatí sťažovateľa do väzby, uviedol, že „obvinený J. B. bol do Slovenskej republiky vydaný na základe európskeho zatýkacieho rozkazu z 30. novembra 2004, sp. zn. Pš 60/2004, ktorého pôvodcom bol ešte Krajský súd v Banskej Bystrici s právomocou Špeciálneho súdu (§ 64 zák. č. 335/1991 Zb. v znení neskorších predpisov) ako predchodca Špecializovaného trestného súdu, a preto sudca pre prípravné konanie ostatne označeného súdu, ktorého pôsobnosť v predmetnej veci je daná vzhľadom na ustanovenie § 14 písm. k) Tr. por., bol zákonným sudcom na rozhodnutie o väzbe obvineného J. B., vydaného na základe už citovaného európskeho zatýkacieho rozkazu zo Španielskeho kráľovstva.

Okrem toho sťažnostný súd skúmal dodržanie zákonných lehôt na rozhodnutie o väzbe vydanej a následne zadržanej osoby ako aj existenciu dôvodného podozrenia o spáchaní trestného činu skutkami, ktoré sú predmetom uznesenia o vznesení obvinenia, citovaného v napadnutom uznesení sudcu pre prípravné konanie, ktoré podozrenie predstavuje esenciálnu podmienku vzatia obvinenej osoby do väzby a tiež existenciu konkrétnych väzobných dôvodov pričom dospel k zisteniu, že v prípade obvineného J. B. všetky uvedené zákonné predpoklady vzatia do väzby splnené boli.

Okrem existencie dôvodného podozrenia zo spáchania pokračovacieho trestného činu podvodu so spôsobením škody veľkého rozsahu, v danom prípade škody v zmysle § 14 písm. k/ Tr. por. presahujúcej dvadsaťpäťtisícnásobok malej škody podľa Trestného zákona existuje u obvineného aj konkrétny väzobný dôvod, a to podľa § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por. založený na obave z úteku alebo skrývania sa v úmysle vyhnúť sa trestnému stíhaniu. Uvedenú obavu vyvolávajú konkrétne skutočnosti podrobne rozvedené v odôvodnení napadnutého uznesenia, vychádzajúce najmä zo správy Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky zo 7. februára 2005, z ktorej je zrejmé, že obvinený už v roku 2004 v súvislosti s konaním o výkone európskeho zatýkacieho rozkazu v Holandsko kráľovstve nedodržal svoje sľuby dané tamojším justičným orgánom a domovskú krajinu opustil napriek prísľubu, že tam zotrvá. Je dostatočne zrejmé, že už vtedy vedel o trestnom stíhaní na území Slovenskej republiky a že sa žiada z tohto dôvodu o jeho vydanie z Holandského kráľovstva. Vzhľadom na uvedené sudca pre prípravné konanie postupoval správne keď nepovažoval za dostatočný prostriedok náhrady väzby sľub obvineného, že sa bude

zdržiavať na území Slovenskej republiky na konkrétnej adrese, odkiaľ by mal byť dostihnuteľný pre orgány činné v trestnom konaní a keď nevyhovel ani jeho návrhu na nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka a na uloženie primeraného obmedzenia spočívajúceho v zákaze vycestovania do zahraničia.

Z uvedeného vyplýva, že Najvyšší súd Slovenskej republiky považoval sťažnosť obvineného J. B. za nedôvodnú, a preto ju podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. zamietol.“.

Vzhľadom na závažné dôsledky pozbavenia osobnej slobody musí konanie, ktorého predmetom je preskúmanie zákonnosti väzby (konanie v zmysle čl. 5 dohovoru), spĺňať niektoré princípy spravodlivého konania. Jedným z nich je aj právo na náležité odôvodnenie rozhodnutia. Jeho obsahom je právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré preskúmateľným spôsobom, jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Princíp spravodlivosti („fairness“) pritom zaväzuje súdy, aby pre svoje rozhodnutia poskytli dostatočné a relevantné dôvody (napr. III. ÚS 135/04, III. ÚS 198/05, III. ÚS 34/07).

Z obsahu uznesenia najvyššieho súdu v nadväznosti na uznesenie špecializovaného súdu, ktorého vydanie predchádzalo konaniu o riadnom opravnom prostriedku na najvyššom súde, vyplýva, že všeobecné súdy v tejto veci preskúmaním obsahu spisového materiálu zabezpečeného v rámci prípravného konania orgánom činným v trestnom konaní dospeli k záveru, že vo vzťahu k sťažovateľovi existuje dôvodné podozrenie zo spáchania závažnej trestnej činnosti, z ktorej bol obvinený (konkrétne z pokračujúceho trestného činu podvodu spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2, § 250 ods. 1 a 5 zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení účinnom v čase ich spáchania), v dôsledku ktorej mala byť spôsobená škoda v celkovej sume najmenej 12 178 858 € (366 900 300 Sk). Najvyšší súd súčasne zistil aj existenciu väzobného dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku (t. j. dôvodnej obavy, že sťažovateľ ujde alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu), ktorý vyplýva zo skutočnosti, že sťažovateľ už v roku 2004 v konaní o výkone európskeho zatýkacieho rozkazu nedodržal svoje sľuby dané justičným orgánom Holandského kráľovstva a domovskú krajinu opustil napriek prísľubu, že tam zotrvá.

Ústavný súd preskúmaním obsahu napadnutého uznesenia najvyššieho súdu zistil, že jeho odôvodnenie síce neobsahuje odpovede na všetky námietky týkajúce sa tvrdených procesných pochybení špecializovaného súdu, ktoré sťažovateľ formuluje v sťažnosti doručenej ústavnému súdu, avšak napriek tomu je potrebné považovať ho za ústavne akceptovateľné. Z okolností prípadu totiž vyplýva, že najvyšší súd o sťažnosti proti rozhodnutiu o väzbe rozhodol deň predtým, ako bolo obhajcom sťažovateľa doručené písomné doplnenie dôvodov k sťažnosti proti rozhodnutiu špecializovaného súdu, pričom najvyšší súd svoje rozhodnutie prijal len na základe sťažnosti podanej ústne do zápisnice o výsluchu, bez jej bližšieho odôvodnenia. Zo zápisnice o výsluchu ďalej vyplýva, že po vyhlásení uznesenia špecializovaného súdu sudca pre prípravné konanie vyhlásené uznesenie stručne odôvodnil a prítomné procesné strany poučil o práve podať opravný prostriedok, čo obvinený po porade s obhajcom aj využil. Písomné vyhotovenie uznesenia bolo špecializovaným súdom vypravené 13. decembra 2012 a 14. decembra 2012 bol spis špecializovaného súdu spolu so 6 zväzkami vyšetrovacieho spisu predložený najvyššiemu súdu na rozhodnutie o sťažnosti. Najvyšší súd rozhodol o sťažnosti proti rozhodnutiu sudcu pre prípravné konanie 18. decembra 2012 dodržujúc lehotu 5 pracovných dní od predloženia veci na rozhodnutie ustanovenú § 192 ods. 3 Trestného poriadku.

Rozhodovanie súdnych orgánov o väzbe (vrátane rozhodovania o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu o vzatí obvineného do väzby) musí byť urýchlené, čo vyplýva z obsahu čl. 5 ods. 4 dohovoru. Sťažovateľ do zápisnice o výsluchu neuviedol dôvody, pre ktoré podal sťažnosť proti uzneseniu špecializovaného súdu, a ani neuviedol, že v nasledujúcich dňoch písomne doplní dôvody podania tejto sťažnosti, preto ani špecializovanému súdu a ani najvyššiemu súdu nebolo známe, že takéto doplnenie bude zo strany sťažovateľa doručované. Trestný poriadok pritom v žiadnom svojom ustanovení neukladá sudcovi pre prípravné konanie povinnosť pred predložením spisu nadriadenému súdu vyčkať na doručenie písomného vyhotovenia uznesenia o vzatí obvineného do väzby pre účely umožniť obvinenému alebo jeho obhajcovi doplniť dôvody podanej sťažnosti, pokiaľ takéto uznesenie bolo obvinenému a jeho obhajcovi riadne oznámené v ich prítomnosti a obvinený využil svoje právo podať proti oznámenému uzneseniu sťažnosť

priamo do zápisnice o výsluchu. Najvyšší súd bol okrem toho viazaný lehotou 5 pracovných dní od doručenia spisu špecializovaného trestného súdu podľa § 192 ods. 3 Trestného poriadku na rozhodnutie o podanom opravnom prostriedku. Z uvedeného dôvodu najvyšší súd objektívne nemohol reagovať na argumenty prednesené sťažovateľom v písomnom doplnení jeho sťažnosti proti rozhodnutiu o väzbe, keďže tieto mu boli doručené až po jeho rozhodnutí, a s poukazom na už opísané okolnosti prípadu nemožno uznesenie najvyššieho súdu len z tohto dôvodu považovať za nedostatočne odôvodnené.

Nie je však ani úlohou ústavného súdu formulovať a dopĺňať odpovede na právnu argumentáciu účastníka konania, ktorú tento nepredniesol v konaní do vydania rozhodnutia všeobecného súdu vo veci, a tak nahrádzať úlohu všeobecných súdov, keďže ústavný súd nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou súdnou inštanciou.

Vzhľadom na závažnosť námietky sťažovateľa, že v čase rozhodovania o jeho vzatí do väzby nebol oboznámený s dôvodmi trestného stíhania svojej osoby, keďže mu uznesenie o vznesení obvinenia nebolo doručené, ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že zo zápisnice o výsluchu konaného bezprostredne pred vyhlásením uznesenia o jeho vzatí do väzby vyplýva, že obvinenému bolo od slova do slova pretlmočené do jeho rodného materinského jazyka, ktorým je holandský jazyk, obvinenie v rozsahu troch samostatných skutkov z vydaného európskeho zatýkacieho rozkazu, ktoré je totožné (a priamo vyplýva) z uznesení o vznesení obvinenia. Z hľadiska materiálnych požiadaviek zásady byť bez meškania oboznámený s každým obvinením niet podľa názoru ústavného súdu pochybností o tom, že sťažovateľ bol dostatočne oboznámený s okolnosťami, z ktorých vyplýva dôvodné podozrenie proti jeho osobe. K týmto okolnostiam mu konajúci všeobecný súd umožnil vyjadriť sa. Sťažovateľ pri svojom výsluchu nenamietal, že mu nie je známa podstata a dôvody svojho obvinenia (ani že mu nebolo uznesenie o vznesení obvinenia doručené), uviedol len, že sa cíti nevinný (takéto vyhlásenie predpokladá, že obvinená osoba v zásade chápe podstatu svojho obvinenia), a k predmetu svojho obvinenia sa bližšie odmietol vyjadriť. Podľa názoru ústavného súdu preto skutočnosť, že sťažovateľovi nebolo príslušným orgánom činným v trestnom konaní ani sudcom pre prípravné konanie formálne doručené uznesenie o vznesení obvinenia, avšak o podstate a dôvodoch svojho obvinenia

bol pri výsluchu realizovanom pred rozhodnutím o jeho vzatí do väzby podrobne oboznámený a konajúcim súdom mu bola poskytnutá rozumná príležitosť obhajovať svoje záujmy a vyjadriť sa k dôvodom svojho vzatia do väzby, nevedie k záveru o porušení práv zaručených čl. 5 dohovoru dosahujúcom mieru ústavnej relevancie. Ústavný súd považuje za podstatné, že v čase rozhodovania o návrhu na vzatie do väzby mal sťažovateľ postavenie obvineného na základe vykonateľného uznesenia a mal aj podrobnú informáciu o tom, z čoho bol obvinený, pričom žiadnym spôsobom nebolo dotknuté jeho právo podať proti uzneseniu o vznesení obvinenia sťažnosť po jeho doručení.

Na okraj uvedeného ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že obhajca zvolený z radov advokátov jeho príbuzným v priamom rade, prítomný pri rozhodovaní súdu o návrhu na vzatie sťažovateľa do väzby, bol s vecou (a trestným stíhaním sťažovateľa) oboznámený, o čom svedčí aj záznam o nazretí do vyšetrovacieho spisu ČVS: PPZ-7/BOK-C-2004 z 27. júla 2012 založený do spisu špecializovaného súdu sp. zn. BB-Tp 44/08. Sťažovateľ teda mal možnosť prostredníctvom svojho obhajcu (respektíve po porade s obhajcom) predniesť dôvody spochybňujúce, pre ktoré uznesenie o vzatí do väzby napáda už pri zahlásení sťažnosti bezprostredne po vyhlásení uznesenia špecializovaného súdu.

Ústavný súd nepovažuje za arbitrárny alebo zjavne neodôvodnený ani právny názor najvyššieho súdu v danej veci o existencii zákonného dôvodu tzv. útekovej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, ktorý vychádza z konkrétne zistených skutočností a postačujúcich na to, aby zakladali rozumnú (dôvodnú) obavu, že obvinený by s veľkou pravdepodobnosťou mohol v prípade ponechania na slobode utiecť alebo sa skrývať.

Uvedené skutočnosti boli pre ústavný súd rozhodujúce na prijatie záveru, že napadnuté uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 2 Tost 42/2012 z 18. decembra 2012 je potrebné hodnotiť ako ústavne udržateľné. Ústavný súd sa nedomnieva, že skutkové alebo právne závery najvyššieho súdu by bolo možné kvalifikovať ako zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak nezlučiteľné s obsahom základného práva sťažovateľa podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru, a preto aj túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa nastolenými v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. februára 2013